

A86/37

27 oktober 1986

SYRIË EN DE BOMMEN IN BERLIJN EN OP HEATHROW

Eind maart 1986 ontplofte in West-Berlijn een bom bij de "Deutsch-Arabische Gesellschaft". En medio april werd op de Londense luchthaven Heathrow een bom onschadelijk gemaakt die bestemd was voor een vliegtuig van de Israëliëse luchtvaart-maatschappij EL-AL. In beide gevallen konden de daders worden opgespoord en bleken zij Palestijnen te zijn. In hun bekentenissen maakten zij opmerkelijk genoeg melding van duidelijke Syrische betrokkenheid bij hun activiteiten.

De door de Britten aangehouden terrorist heeft inmiddels terecht gestaan en is op 24 oktober tot een langdurige gevangenisstraf veroordeeld. Direct na die uitslag verbrak Londen de diplomatieke betrekkingen met Damascus. De Britse regering verklaarde dat de bekentenis van de veroordeelde Palestijn gecombineerd met de resultaten van het officiële onderzoek geen twijfel lieten bestaan over de Syrische rol bij de verhinderde terreurdaad.

In dit rapport wordt aandacht geschonken aan reacties van Syrische diplomaten en media zowel als van de kant van Moskou toen in mei de eerste berichten verschenen over de betrokkenheid van Syrië bij de bommen in West-Berlijn en Heathrow.

De wijze waarop bijvoorbeeld Tass en Radio Moskou zich hebben uitgelaten, doet weinig goeds vermoeden inzake de bereidheid van het Kremlin om een substantiële bijdrage te leveren in de strijd tegen het door zekere Arabische staten uitgevoerde cq. mogelijk gemaakte terrorisme. Dat dit een nieuwe bron van spanningen in de Oost-West betrekkingen kan opleveren, behoeft geen verder betoog.

SYRIË EN DE BOMMEN IN BERLIJN EN OP HEATHROW

Op 29 maart 1986 kwam bij het gebouw van de "Deutsch-Arabische Gesellschaft" in West-Berlijn een bom tot ontploffing. Daarbij liepen zeven personen verwondingen op.

Op de Londense luchthaven Heathrow werd op 17 april in een koffer van een EL-AL-passagiere een bom ontdekt die in de lucht had moeten ontploffen. De vrouw had de koffer meegenomen op verzoek van haar Palestijnse vriend AL-HINDAWI, maar bleek overigens zelf geheel onschuldig.

Arrestaties

Een dag na de ontdekking van de bom op Heathrow arresteerde de Britse politie in een hotel in Londen de eigenlijke dader, de Palestijnse Jordaniër Nizar AL-HINDAWI. Uit zijn latere bekentenis werd duidelijk dat de Syrische inlichtingendienst in Damascus, de Syrische ambassade in Londen en zelfs de Syrische ambassadeur persoonlijk betrokken waren geweest bij zijn terroristische activiteiten.

De politie in West-Berlijn was niet minder succesvol. In de loop van april konden in die stad twee Palestijnen worden aangehouden, die ervan verdacht werden de bom bij de "Deutsch-Arabische Gesellschaft" te hebben geplaatst. Een der arrestanten was Ahmad Nawwaf HAFI, een broer van de in Londen gedetineerde AL-HINDAWI. De twee verdachten bekenden hun aandeel in de aanslag en vertelden dat zij hun bom hadden gekregen via de Syrische ambassade in Oost-Berlijn.

Uitwijzingen

In het kader van het onderzoek naar de bom op Heathrow wilde de Britse politie graag enkele personeelsleden van de Syrische ambassade verhoren. De ambassadeur, Lutuf Allah HAYDAR, werd daarom gevraagd hun diplomatieke immuniteit op te heffen. Toen de Syriërs dit weigerden besloot de Engelse regering de drie betrokkenen, lagere diplomaten, uit te wijzen. Damascus reageerde onmiddellijk door drie hogere diplomaten te gelasten Syrië te verlaten.

Syrische ambassadeurs over de beschuldigingen

De ambassadeur in Londen gaf op 8 mei een officiële verklaring uit waarin iedere betrokkenheid bij of wetenschap van vermeende terroristische activiteiten op Brits grondgebied categorisch werd ontkend. Vervolgens werd het vermoeden uitgesproken dat de lastercampagne tegen Damascus was bedoeld om een gecombineerde Amerikaans-Israëliëse agressie tegen Syrië te legitimeren* . En Shutaywi SAYFU, de Syrische ambassadeur in de BRD, liet weten dat de geruchten over betrokkenheid van de ambassade van zijn land in de DDR bij bomincidenten in West-Berlijn ongefundeerd waren en als klinkklare leugens gekwalificeerd moesten worden. Volgens de diplomaat was dat alleen maar een poging de reputatie van zijn land te beschadigen** .

* SANA (Syrië) d.d. 8-5-1986

** SANA (Syrië) d.d. 8-5-1986

Persconferentie in Oost-Berlijn

De Oostduitse staatsradio besteedde op 8 mei uitgebreid aandacht aan een persconferentie die de Syrische ambassadeur in de DDR, Faysal SUMMAQ* , die dag in Oost-Berlijn had gegeven. Deze diplomaat toonde zich zeer ontstemd over verhalen in de Westerse media dat als zouden de arrestanten in West-Berlijn hebben gezegd dat zij hun bom hadden ontvangen via zijn ambassade. SUMMAQ gaf de verzekering dat hij noch enig personeelslid van de ambassade ook maar iets te maken had gehad met dat explosieve materiaal. Vervolgens betoogde hij dat Syrië juist elk terrorisme verwerpt, zowel het staatsterrorisme van Amerika en Israël als alle terreurdaden, die waar dan ook worden uitgevoerd tegen onschuldige personen, dat wil zeggen personen die nergens mee te maken hebben. Hij stelde vervolgens de ongetwijfeld retorisch bedoelde vraag waarom Syrië de relatie met de DDR op het spel zou zetten, terwijl de betrekkingen tussen beide landen zo vriendschappelijk zijn. De Syrische ambassadeur voegde daaraan toe dat de in gang gezette campagne tegen zijn land alleen maar het belang dient van degenen die Syrië zien als het obstakel op weg naar de realisering van hun imperialistische plannen in het Midden-Oosten. Dat de diplomaat geen enkele historische vergelijking te ver ging bleek toen hij herinnerde aan het gebruik dat HITLER cs. in de jaren dertig hadden gemaakt "van de Rijksdagbrand en van ene VAN DER LUBBE". Dit voorbeeld bewees volgens hem dat krachten die willen provoceren altijd wel een aanleiding vinden.

Reacties van de Syrische media

Op 10 mei liet Radio Damascus zich denigrerend uit over goedkope praatjes over de band tussen terrorisme en Syrië. En de Syrische krant 'Al Thawrah' schreef een dag later dat zionistische en imperialistische krachten bezig waren met een campagne om Syrië onder druk te zetten. Het blad hield er rekening mee dat de campagne nog zou escaleren en samen zou gaan vallen met een gezamenlijke zionistisch-imperialistische agressie tegen Syrië. Naar aanleiding van de uitwijzing van de drie Syrische diplomaten uit Engeland verklaarde Radio Damascus op 11 mei dat het besluit iedere objectieve rechtvaardiging miste. Het radiostation wees erop dat de ambassadeur in Londen er volledig van overtuigd was dat de drie diplomaten niets te maken hadden met de zaken waarvan zij werden beschuldigd. En de regeringskrant Tishrin noemde dezelfde dag de uitwijzing een onderdeel van een door de VS georganiseerde campagne tegen de Arabische natie, niet de bestrijding van het terrorisme alleen maar als voorwendsel.

Reacties uit Moskou

Sovjetmedia zoals het persbureau Tass beijverden zich niet alleen om Syrische verklaringen en commentaren rond te bazuinen, maar verzorgden ook eigen commentaren die geheel met Damascus in de pas liepen. Zo meldde Tass op 10 mei in een bericht uit Londen dat de uitwijzing van de Syrische diplomaten deel uitmaakte van een Britse lastercampagne tegen een aantal Arabische staten, die een onafhankelijke buitenlandse politiek voeren en daarom niet wensen te buigen voor Amerikaanse dictatoren.

* Overigens was SUMMAQ ook de deken van de Arabische ambassadeurs in Oost-Berlijn.

Een dag later stelde Tass-commentator Leonid PONOMAREV dat de officiële propaganda-media van Amerika, Israël, Engeland en sommige andere bondgenoten van de VS een boosaardige smeercampagne voerden tegen Syrië door dat land te beschuldigen van betrokkenheid bij terrorisme. Om de hysterie nog verder aan te zwengelen had Londen volgens de commentator inmiddels de uitwijzing van drie Syriërs bekend gemaakt, alles om de publieke opinie voor te bereiden op een militaire actie tegen Syrië. Dezelfde dag zond Radio Moskou een soortgelijke verklaring uit met de toevoeging dat Syrië alleen maar zo wordt bejegend omdat het land een politiek van actieve oppositie voert tegen de intriges van imperialisten en zionisten. De volgende dag bestempelde hetzelfde radiostation Engeland als de belangrijkste basis van de anti-Syrische campagne in Europa. Londen zou aldus de nieuwe agressieve opstelling van Washington bij de oplossing van complexe internationale kwesties hebben overgenomen.

Een vraag

Inmiddels is duidelijk geworden dat Londen over harde bewijzen beschikt inzake Syrische betrokkenheid bij de voorkomen aanslag tegen het EL-AL-vliegtuig. Rest de vraag waarom de leiders in Damascus tot dusver de betrokken inlichtingenofficieren en diplomaten zo hardnekkig de hand boven het hoofd blijven houden. Willen de Syriërs de Amerikanen en Israëli's daarmee wellicht verleiden tot ondoordachte stappen?

Een slotopmerking

In het Westen wordt nogal eens gespeculeerd over Sovjetrussische betrokkenheid bij sommige vormen van Arabisch terrorisme. Bewijzen hiervoor zijn evenwel nog nimmer door wie dan ook geleverd. De wijze waarop Moskou een en andermaal Arabische regiems tegen beschuldigingen van rechtstreekse betrokkenheid bij terreurdaden in West-Europa in bescherming heeft genomen roept toch wel vragen op over de werkelijke intenties van het Kremlin. In dit verband zij ook herinnerd aan de wijze waarop de Sovjetmedia in april 1984 bericht deden over het doodschieten van een Britse politieagente vanuit het Libische volksbureau in Londen. De pers in de USSR verspreidde toen gretig de Libische versie van het incident, namelijk dat dit een gevolg was van een aanval door de Engelse politie op het ambassade-gebouw.